Poštnina plačana v gotovini. IZHAJA VSAK TOREK, ČETRTEK IN SOBOTO. Cena posamezni številki Din 1·50.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo.. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI. V Ljubljani, v soboto, dne 9. decembra 1933. Štev. 141.

Izseljeniško vprašanje

Če nič drugega, potem je prejšnja izseljeniškemu vprašanju posvečena nedelja dosegla vsaj to, da je znova razgrnila izseljeniško vprašanje, ki je eno najbolj bolnih vprašanj, kar jih pozna naša javnost. In bolnih v več pogledih, ker dosedaj še vedno nismo prijeli izseljeniškega vprašanja na pravem koncu in zlasti bolestno zaradi tega, ker ne moremo prav za prav nuditi nobene prave pomoči. In vendar jo bo treba nuditi in zato je prvi pogoj, da se otresemo vse sentimentalnosti, s katero presojamo izseljeniško vprašanje.

Tako je pri nas že udomačeno, da silno tarnamo, ker je toliko naših ljudi odšlo v tujino. To tarnanje nima nobenega zmisla, a je tudi napačno. Tisti pregovor, da je povsod lepo na svetu, najlepše pa doma, je za šolske naloge zelo primerna snov, za resnično življenje pa niti najmanje ne. Kajti lepo je doma le za tistega, ki ima doma vse, kar neobhodno potrebuje za življenje, ni pa lepo za onega, ki doma ne najde ne kruha in ne zaslužka. In takšnih ljudi je pri nas mnogo, ker majhne kmetije ne morejo preživeti po deset ljudi, kolikor jih dostikrat živi na majhni kmetiji.

Dokler ne bomo za vse te ljudi ustvarili možnosti zaslužka doma, kar je edino mogoče z industrijalizacijo dežele, za kar pa še nimamo dovolj denarja, tako dolgo se bodo morali naši ljudje izseljevati in mamo zadovoljni moramo biti, če se bodo sploh mogli izseljevati. Ne pomaga prav nobeno sentimentalno tarnanje, toda takšna je resnica in po njej se je treba ravnati.

Izseljeniški problem je danes tako zelo pereč predvsem vsled tega, ker se **ljudje ne morejo več izseljevati**, ker prihajajo nazaj še oni, ki so našli zaslužek na Holandskem, v Franciji, Nemčiji in Belgiji. Skrbeti bi morali za to, da bodo ljudje zopet mogli najti delo v tujini, ne pa tarnati, če odhajajo ljudje v tujino, ker imeti doma vedno večjo armado brezposelnih res ni gospodarsko pametno, niti ne kaže o prevelikem človekoljubju. Kajti brezposelnost pomeni za vsakega zdravega človeka trpljenje in je poleg tega tudi ponižujoča. Zato je na vsak način boljše, če je kdo zaposlen v tujini, ko pa da strada doma in umira za pomanjkanjem.

Mnogo se govori pri nas **o notranji kolonizaciji**. Je čisto res, da je pri nas še mnogo zemlje, ki je neobdelana, ali ki bi mogla biti boljše obdelana. Toda na drugi strani je še bolj res, da niti teh pridelkov, ki jih imamo, ne moremo prodati in da se kmetijstvo ne izplača več. Pri takšnih razmerah propagirati notranjo kolonizacijo, je čisto brezupno delo, kajti kdo bo žrtvoval trud in denar, da se loti posla, o katerem že naprej ve, da ne bo dajal dobička. Tudi z notranjo kolonizacijo nam zato ne more biti pomagano.

Mnogo naših ljudi je zaposlenih doma tudi na **sezonskih delih**. Ker pa je plača tako nad vse nizka, izgublja to delo vedno bolj vsak zmisel. Iz Prekmurja in iz drugih krajev so hodili včasih naši ljudje na sezonsko delo v Nemčijo in zaslužili ter privarčevali toliko, da so mogli s prihranki do prihodnje žetve prehraniti sebe in svojo rodbino. Če se sedaj vračajo s sezonskega dela, se vračajo skoraj brez zaslužka, ker pri sedanjih mizernih plačah niso mogli nič prihraniti.

Poglejmo pa temu nasproti, kaj je bila našemu narodu **Amerika**. Res je izmozgavala naše ljudi, res je vse polno naših ljudi izgubilo tam življenje ali pa zdravje, toda Amerika je dala dolarje in s temi dolarji je bila rešena cela vrsta slovenskih kmetij. Ti dolarji so tudi bili važna postavka v naši plačilni bilanci in ti dolarji so dali tudi našim denarnim zavodom in s tem vsemu gospodarstvu veliko novega življenja. Drugo je seveda vprašanje, kako smo se mi zahvalili izseljencem za te njih dolarje! Je to ena najbolj žalostnih in najmanj ponosnih stvari, kar jih sploh je. Kajti le premnogi izseljenci so morali spoznati, da so vse svoje, res krvavo zaslužene dolarje izgubili, ker so jih zaupali našim zavodom. In še danes je nad eno milijardo izseljeniških vlog v naših denarnih zavodih, ki jih izseljenci ne morejo dobiti, ker so te vloge zamrzle, da govorimo že pretirano optimistično. Ne samo naša moralna dolžnost, temveč tudi državniška modrost zahteva, da se **vloge izseljencev v naših domačih zavodih prvenstveno zaščitijo** in če kdo, da pride naš izseljenec do svojega denarja, ki ga ima v domačih zavodih. Seveda bi se moralo tudi gledati na to, da ne bi iz te zaščite nastal beg kapitala iz dežele.

Tako malo smo se ves čas brigali za izseljence, da je prav za prav pri nas nastal izseljeniški problem šele v hipu, ko so izostali dolarji. Takrat smo se spomnili na tiste, ki so služili te dolarje. Nismo se pa še toliko spomnili teh izseljencev, da bi začeli misliti na to, kako bi izseljenci postali del našega gospodarstva, kako bi vsak izseljenec mogel biti propagator našega blaga. Nasprotno smo, kakor v mnogih drugih primerih, tudi tu dajali prednost tujcem. In zato je danes za nas izseljeniški problem tako zelo bolesten, ker smo čisto brez moči pred vprašanjem, ki pa zadeva najmanj petino našega naroda.

Poročila iz drugih držav pravijo, in tudi guverner naše Narodne banke pravi tako, da se opaža, da je gospodarska kriza po svetu stopila v svojo likvidacijsko fazo. Zopet se bo poživilo svetovno gospodarstvo, zopet se bo začelo delo, zopet bo povpraševanje po dobrih delavcih. In če se ne bo plačevalo v dolarjih, pa se bo plačevalo v jenah, funtih, frankih ali rubljih, toda na vsak način se bo bolje plačevalo, kakor se plačuje delo pri nas. Nova Amerika se bo odprla izseljencem, nove možnosti zaslužkov in prihrankov bodo mogoče — a vprašanje je, če mi sploh mislimo na to.

Izseljeniško vprašanje je vprašanje kruha, kako zaposliti ves ta višek ljudi, ki pri nas doma ne najde dovolj zaslužka. Priskrbeti tem ljudem delo, ostati z njimi v zvezi, poskrbeti, da so del našega gospodarstva in da soustvarjajo v naši kulturi, to je izseljeniški problem. A malo je znakov, da se pri nas izseljeniško vprašanje rešuje v tej smeri, vse kaže, da tudi za izseljeniški problem ne poznamo drugega zdravila — ko podpore, kar pa ni nobeno zdravilo.

Predlogi ministra Mohoriča

Na seji finančnega odbora v četrtek, dne 7. t. m., je podal finančni minister doktor Gjorgjević daljšo izjavo, v kateri je med drugim izjavil, da je pripravljen sprejeti vse spreminjevalne predloge, ki morejo zagotoviti državi potrebne dohodke. Naprosil pa je poslance, da pospešijo svoje delo, da bi mogli **novi zakoni stopiti v veljavo že 1. januarja 1934.**

V debati je nato v imenu poslancev Dravske banovine prečital minister in poslanec **Ivan Mohorič** to izjavo:

»Čast mi je izjaviti, da smo pripravljeni glasovati v načelu za ustvaritev novih dohodkov, ki so z ozirom na finančno stanje neobhodno potrebni za uravnoteženje proračuna.

Ker pa smo po vsestranskem proučevanju predloženih zakonskih načrtov prišli do prepričanja, da predvideni načrt razdelitve in kritja ni edini in glede na sedanje gospodarske razmere v državi ne najprimernejši, bomo v finančnem odboru **predlagali drug način**, o katerem smatramo, da bo mogel dati zaželjeni efekt brez nepotrebnih krčev in reperkusij. Prosimo, da se **vzame ta naš načrt za podlago podrobne razprave**. Le pod tem pogojem bomo v načelu glasovali za predložene zakonske načrte.«

V smislu svoje izjave je predložil minister Mohorič na četrtkovi seji fin. odbora te predloge:

1. Ažijo pri uvozni carini naj se poviša vsaj toliko, kolikor znaša ažijska premija, to je za 28·5%, ker sedanji ažio ni več v skladu s ceno zlatih deviz. Ker znašajo dohodki carine okoli 710 milijonov, bi se s povišanjem uvozne carine za 28'5% premijo povišali ti dohodki za okroglo 202 milijona.

2. Davek na poslovni promet bi mogel pri boljši organizaciji pobiranja in uvedbi obveznega fakturiranja dati za najmanj 100 milijonov večji dohodek. Če bi se še povečala povprečna davčna stopnja od 3 na 4 odstotke, bi se dobilo novih 113 milijonov dohodkov.

3. Povečanje taks na fakture od 25 na 50 par in pri obligatorni uvedbi faktur bi dalo 15 milijonov, povišanje poštnine v notranjem prometu od 0·75 na 1·—, ozir. 1·50 na 2·— Din, pa tudi 15 milijonov. Mogla bi se povečati tudi rentnina za 50%, kar bi dalo 30 milijonov.

Skupno približno 520 milijonov, torej več, kakor pa po predlogih finančnega ministra.

Uredba o maksimiranju obrestne mere

Čl. 1. Denarni zavodi na področju vsake banovine so dolžni, da v roku enega meseca po uveljavljenju te uredbe določijo najvišjo obrestno mero za posojen denar. Obrestna mera na posojila **sme biti največ za 5% večja od eskontne obrestne mere Narodne banke.** Zavodi morajo določiti **isto obrestno mero za vso banovino**, morejo pa tudi določiti razne stopnje za posamezne vrste denarnih zavodov, kakor so to hranilnice, delniške banke, gospodarske kreditne zadruge itd. Če zavodi ene banovine ne določijo najvišje obrestne mere v določenem roku in če v tem roku ne obveste o tem trgovinskega ministra, bo to storil ministrski svet na predlog trgovinskega in finančnega ministra in po zaslišanju posvetovalnega odbora za bankarstvo pri trgovinskem ministrstvu.

Določene obrestne mere po odstavku 1. se objavijo v banovinskih službenih listih in dobe obvezno moč 15 dni po objavi.

Obrestna mera za vloge, ki jih sprejemajo denarni zavodi, **ne sme biti več ko 1% večja** kakor znaša eskontna obrestna mera Narodne banke.

Čl. 2. Pod denarnim zavodom v smislu te uredbe se razumejo vse denarne ustanove, ki so ustanovljene kot delniške družbe ali družbe z omejeno odgovornostjo ali kot kreditne gospodarske zadruge, nadalje hranilnice samoupravnih teles in združenj, ko tudi one ustanove, ki so ustanovljene po zakonu, sprejetem za vsako od njih posebej.

Čl. 3. Obrestne mere, določene po čl. 1. so obvezne za vse denarne zavode, ko tudi za vse družbe in osebe, ki so pooblaščene, da sprejemajo vloge na hranjevanje (bankarji).

Družbe in osebe, ki ne spadajo niti v eno skupino, navedeno v 1. odstavku, ne smejo za posojeni denar sprejemati večje obrestne mere od najnižje, ki jo računajo denarni zavodi oziroma bankarji v njihovem kraju.

Čl. 4. V maksimalno obrestno mero na posojeni denar, ki je dopuščena po predpisu 1. čl., se morajo vračunati tudi postranska vplačila ali dajatve, na katera se je dolžnik obvezal poleg obresti, kakor so to provizije, režijski stroški in podobno. Vendar pa ima upnik pravico, da pobira poleg obresti še dejanske stroške, ki jih je imel za sklenitev pogodbe za takse in druge javne dajatve. Prav tako more v primeru zakasnitve plačila s strani dolžnika dogovoriti za največ 2 odstotka višje obresti. Druge konvencionalne kazni se ne morejo dogovoriti.

Čl. 5. Pogodba o obrestih na posojen denar je neveljavna, v kolikor dogovorjene obresti presegajo maksimalno obrestno mero, dovoljeno po čl. 1 in 4.

Obresti čez po tej uredbi dopuščeno stopnjo, se ne smejo prisojevati, niti zavarovati, niti z izvršbo izterjavati, pa čeprav bi bile določene s pravomočnim sodnim sklepom ali po kakšnem drugem izvršnem naslovu.

Čl. 6. Obračun o dolgu se mora pri vsakem izplačilu izvršiti pismeno na monopolskem papirju. Njihovo obliko predpisuje finančni minister v sporazumu s pravosodnim. S tem predpisom se ne dotika ugodnosti, ki so glede taks z zakonom priznane.

Čl. 7. Predpisi o višini obrestne mere veljajo tudi za posojila na potrošne predmete (semena, živila itd.).

Čl. 8. Obresti, dogovorjene ali določene predno dobi ta uredba obvezno moč, se morejo računati in izplačevati, če niso bile nasprotne odredbam zakona, ki je veljal do dne, ko je stopila ta uredba v veljavo, po dogovorjeni ali določeni višini; od dneva pa, ko dobi ta uredba obvezno moč, se morejo te obresti računati in izplačevati samo v kolikor niso v nasprotju s to uredbo. Na posojila po tekočem računu se računajo obresti po tej uredbi od 1. januarja 1934 dalje.

Čl. 9. Predpisi od 1. do 9. se ne tičejo predpisov o višini obresti za kmetske dolgove. Prav tako ne veljajo ti predpisi za pooblaščene zastavljalnice, za katere ostajajo v veljavi predpisi obrtnega zakona.

Čl. 10. Odredba o obrestih na vloge je obvezna za vsak zavod od dneva, ko začne zanj veljati odredba o obrestni meri za posojila.

Čl. 11. Kdor namenoma prekrši določila prednjih členov o višini obrestne mere, se kaznuje, če ne obstoji dejanje, ki se strožje kaznuje po kazenskem zakonu, za prestopek po kazenskem zakonu z zaporom do 6 mesecev in z globo do 25.000 Din.

Če denarni zavod plača večje obresti za vloge, kakor pa jih predpisuje čl 1, odstavek 3, te uredbe, se kaznuje od trgovinskega ministra z globo do 50.000 Din. Po teh kaznih plačane vsote gredo v fond za nadzorstvo nad denarnimi zavodi.

Čl. 13. Trgovinski minister se pooblašča, da izda pravilnik za izvedbo te uredbe.

Čl. 14. Ta uredba dobi obvezno moč z objavo v »Službenih novinah«. Isti dan izgube veljavo vsi predpisi, ki so njej nasprotni.

UVOZ ŽIVE IN ZAKLANE PERUTNINE V ŠVICO

Uvoz žive in zaklane perutnine v Švico je omejen in se radi tega perutnina ne more uvažati brez posebne odobritve, katero mora prejemnik blaga dobiti od »Service des importation près Departement de l'economie publique, à Berne«. Prošnje za uvoz perutnine se morajo predložiti navedenemu oddelku na predpisanem obrazcu. Svetujemo, da izvozniki ne odpremijo perutnine, namenjene za Švico, dokler jih uvozniki ne obvestijo, da so prejeli uvozno dovoljenje, ker bodo švicarske pošte vračale vse pošiljke s perutnino, glede katerih jim ne bo predloženo uvozno dovoljenje.

DOBAVA ZA VOJNI TEHNIČNI ZAVOD

Da bi mogel Vojni tehnični zavod v Kragujevcu vse svoje tehnične pogoje za razne dobave materijala prilagoditi domači industriji v zmislu §§ 196 do 202 zakona o obrtih, prosi vse domače industrije, da sporočijo komercijalnemu odseku Vojnega tehničnega zavoda vse tehnične pogoje za svoje proizvode, ki se bodo upoštevali pri nabavah materijala.

Naše nar. gospodarstvo v 3. četrtletju

Poročilo guvernerja Narodne banke

V primeri s stanjem v lanskem letu se opaža v svetovnem gospodarstvu v 3. četrtletju **znatno zboljšanje**. Brezposelnost je padla v vseh državah, skupna svetovna proizvodnja pa je napredovala za 10%. Ti znaki dokazujejo, da je stopila gospodarska kriza v svojo zaključno, likvidacijsko fazo. Posamezne države pa imajo znatne težave z ureditvijo državnih financ. Ker pa izhajajo te težkoče od oslabitve gospodarstva teh držav in ker so nastale vsled izdatkov, ki jih je izsilila gospodarska kriza, se more pričakovati, da se bo s postopnim zboljšanjem gospodarskih razmer tudi v tem pogledu doseglo zboljšanje.

Naša kraljevina ne spada v vrsto onih **držav**, v katerih se gospodarsko ozdravljenje najbolj občuti. Vendar pa se more reči, da je tudi pri nas nastopilo v mnogih ozirih **zboljšanje**. Brezposelnost je manjša ko v lanskem letu. Obseg prometa je narastel. Na efektnih borzah se je promet v primeri z lanskim letom več ko podvojil. Mesto pasive v naši trgovinski bilanci v višini 88 milijonov, s katero je zaključilo lansko 3. četrtletje, je bil letos v istem četrtletju dosežen presežek v višini 212 milijonov. Posebnega pomena je spremenjena tendenca v gibanju državnih dohodkov, pri katerih je bil v odgovarjajočih tromesečjih v letih 1931 in 1932 zabeležen padec v višini 12, oziroma 20 odstotkov, dočim izkazuje letošnje 3. četrtletje povečanje v višini 2·2 odstotkov.

Poslovanje Narodne banke

Koncem 3. četrtletja je znašala kovinska podloga okoli 1905 milijonov Din in se je od 2. četrtletja povečala za 5 milijonov. Vsota deviz, ki spadajo v podlogo je ostala skoraj neizpremenjena (okoli 41 milijonov). Menična posojila so znašala koncem septembra 1.901, napram 1924 v juniju t. l. in 2.129 v septembru l. l., lombardna posojila pa 310 napram 319, oziroma 352 milijonov. Menična so se torej zmanjšala za 23, lombardna pa za 9 milijonov.

Državni dolg pri banki se je zmanjšal za 97 milijonov.

Obtok bankovcev se je še naprej manjšal. Od 4403 milijonov dne 30. junija se zniža na 4247 dne 22. avgusta in doseže koncem septembra vsoto 4372 milijonov, kar pomeni zmanjšanje za 31 milijonov. Ves denarni obtok pa se je povečal, ker je ves obtok skupno s kovanim denarjem znašal koncem septembra 5412 napram 5153 milijonov koncem septembra lani.

Obveze na pokaz so se zmanjšale za 42 milijonov, obveze z rokom pa za 70 milijonov. Skupni promet po tekočem računu je znašal 11.909 milijonov ali za 26·6% manj ko v istem četrtletju lani.

Denarni trg

Naš denarni trg se je razvijal v 3. četrtletju relativno ugodno. O dejanskem zboljšanju našega denarnega trga pričajo te činjenice: likvidnost denarnih zavodov se je opazljivo zboljšala in vedno pogosteje se dovoljujejo novi krediti, čeprav pa še skupni obseg kreditnih poslov ne zadovoljuje vseh potreb našega gospodarstva.

Preje tezavrirana sredstva se vedno bolj vračajo na denarni trg po denarnih zavodih v obliki vlog in po borzah z nalaganjem denarja v vrednostne papirje. Čeprav so se pri posameznih denarnih zavodih vloge še odpovedovale, vendar pa je bil pri vodilnih zavodih, zlasti pri javno pravnih zavodih **dotok novih vlog znaten**. Tako n. pr. izkazuje Poštna hranilnica naravnost rekordno stanje hranilnih vlog. Pri vseh denarnih zavodih so znašale hranilne vloge koncem junija 9850 milijonov, koncem septembra pa 9867 milijonov.

V zasebni obrestni meri ni bilo znatnih sprememb, čeprav je bila tendenca po znižanju.

Borze

V zvezi z zboljšanjem razmer na denarnem trgu se opaža tudi pri efektnih borzah znatno oživljenje poslov. Pri tečajih vseh naših najvažnejših borznih papirjev je prevladovala čvrsta tendenca. To predvsem vsled tega, ker se pri preje tezavriranih sredstvih kaže v vedno večji meri težnja za nalaganjem v državne vrednostne papirje, ki dajejo zelo ugodno rendito. Večje povpraševanje, ki pa ni bilo špekulativnega značaja in večje kupčije v posameznih papirjih so zelo ugodno vplivale na tečaje naših papirjev. Indeksna številka tečaja rente vojne škode, ki je bila najnižja v lanskem oktobru z 52·2, se je dvignila v juniju na 64·4 in v septembru na 79·6. Tečaj vojne škode se je dvignil od 192 na 225 v juliju in v avgustu celo na 250 in se je koncem septembra stabiliziral na 240 do 245.

Enaka težnja se opaža tudi pri vseh drugih papirjih. 7% investicijsko posojilo se je dvignilo od 45 na 53, 4% agrarne obveznice od 25 na 30 in 31, 6% begluške od 33 na 37 in 38.

Naši dolarski papirji so imeli v začetku čvrsto tenderco, a so kasneje popustili in sicer 7% Blair na 30·25, 7% Seligman na 47·50 in 8% Blair na 34·50.

V delnicah naših zasebnih podjetij so bile kupčije zelo neznatne. Celotni borzni indeks je znašal v septembru 75·3 napram 78·8 v juniju. Indeks tečajev bank, kovinskih podjetij in agrarnih ustanov je nekoliko porastel, dočim je pri raznih industrijskih podjetjih nekoliko padel. Delnice Narodne banke so nazadovale od 3800 na 3590.

Skupni promet na naših efektnih borzah se je dvignil od 203 v 2. četrtletju na 256·4 milijonov v 3. četrtletju, napram 106 milijonom v lanskem 3. četrtletju. Na devizne posle odpada 209·3, na posle z vrednostnimi papirji pa 47·1 milijonov dinarjev.

Banke

Poštna hranilnica. Število čekovnih računov in vložnih knjižic raste neprestano. Prvi so narasli na 22.946, druge pa na 251.420. Vloge so v 3. četrtletju narasle od 488 na 521, vloge po čekovnem računu pa od 890 na 1020 milijonov. Skupni promet je bil za 2253 milijonov večji ko v istem času lani.

Državna hipotekarna banka. Posojila samoupravnim telesom so se povečala za 22·5 milijonov, dočim kažejo druga posojila še vedno padajočo tendenco. Tako so padla hipotekarna za 18 na 2208, druga pa za 15 na 355 milijonov. Hranilne vloge pa so narastle od 763 na 813 milijonov.

Privilegirana agrarna banka. Stanje posojil je ostalo skoraj neizpremenjeno. Hipotekarna posojila so znašala 473 (za 2 manj), druga posojila so ostala neizpremenjena in znašajo 171·7, dočim so posojila po tekočem računu padla za 4·6 na 65 milijonov. Hranilne vloge so padle od 16·8 na 15·9 milijonov.

Banka je dobila z uredbo od 26. septembra nalog, da izvede finančno likvidacijo agrarne reforme na veleposestvih in je v ta namen pooblaščena, da izda 4% obveznice v višini do 800 milijonov.

Zasebne banke.

Čeprav se je odliv vlog zelo zmanjšal in čeprav so mogle banke vsled dotoka novih vlog in naplačila starih terjatev v večji meri dovoljevati nova kratkoročna posojila, je vendarle bilo **stanje bank zelo težko in polno negotovosti.**

Po podatkih 20 vodilnih bank so se hranilne vloge zmanjšale od 2422 koncem junija na 2377 koncem septembra, vloge po tekočem računu pa od 974 na 922 milijonov, dočim so ostali upniki z 2276 milijonov Din nespremenjeni. Vsled izplačil vlog so se znižala tudi menična posojila od 1746 na 1662, terjatve po tekočih računih pa od 3170 na 3118 milijonov. Razna posojila in dolžniki pa so porasli od 479 na 486 milijonov. Pomembno je povečanje likvidnih sredstev (gotovina in terjatve po tekočem računu pri Narodni banki in Poštni hranilnici) od 198 v septembru 1932 in 192 v februarju t. l. na 270 milijonov koncem letošnjega septembra.

Olajšav po § 5. se je poslužilo v tem četrtletju 7 manjših denarnih zavodov, napram 5 v 2. in 10 v 1. četrtletju. Ugodnosti po § 6 pa 13, napram 16 v 2. in 35 v 1. četrtletju. Do konca septembra se je v vsem poslužilo ugodnosti po §§ 5 in 6 135 denarnih zavodov.

KLIŠEJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše
KLIŠARNA ST. DEU
LJUBLJANA · DALMATINOVA 13

Po konkurzu plačujejo člani zadruge

Dobro prevdarite predno vzamete delež pri nabavljalni zadrugi

Ker se v zadnjem času ustanavljajo v Mariboru razne privatne nabavljalne zadruge, ki love člane po mestu in okolici z vsemi mogočimi obljubami o velikih ugodnostih, katere naj bi uživali člani teh zadrug, ne omenjajo pa nič o obveznostih članov napram zadrugam, čuti združenje trgovcev potrebo, opozoriti občinstvo z objektivnega stališča na nevarnosti, ki mu pretijo s takim članstvom.

Pred kratkim je šla **v konkurz Gospodarska zadruga**, r. z. z o. z. na Glavnem trgu, odnosno na Koroški cesti in dobivajo sedaj člani od konkurznega upravitelja dopise, iz katerih sledi, **da znašajo dolgovi zadruge 450.000 Din, premoženje pa samo 18.000 Din** in da mora vsled tega plačati **vsak član v konkurzno maso 500 Din** za kritje izgube.

Ta zahteva konkurznega upravitelja je popolnoma upravičena, ker morajo pravila vsake take zadruge po predpisih zakona vsebovati določbo, da jamčijo člani z določenimi zneski za zadrugo, dokler so nje člani in najmanj še eno leto po izstopu iz zadruge. Zato je treba mnogo previdnosti za pristop k takim nabavljalnim zadrugam, ki sicer obljubljajo razne ugodnosti, predvsem novoletne procente, katerih pa potem navadno ni, ker se izplačujejo le v primeru, ako ima zadruga dovolj čistega dobička, zamolče pa popolnoma dolžnosti članov o jamstvu, katerega morajo nositi za zadrugo. Polom Gospodarske zadruge je v polnem obsegu pokazal vso opasnost takega članstva.

Adria prašek je boljši

Konferenca strokovnjakov Male antante v Beogradu

»Prager Presse« objavlja o seji strokovnjakov Male antante, ki je bila zaključena dne 3. t. m. v Beogradu, to poročilo:

»Posvetovanja gospodarskih strokovnjakov Male antante so se končala v nedeljo. Posvetovanja so trajala od 24. novembra. Po informacijah našega dopisnika se je na teh posvetovanjih govorilo o mnogih problemih gospodarsko, finančno in prometno tehničnega značaja. Soglasno je bilo priznano, da je **zamenjava blaga med državami Male antante najvažnejša točka** gospodarskega sodelovanja. Kar se tiče transporta po Donavi, je tudi bila konstatirana potreba sodelovanja. Ker zanima to vprašanje zlasti donavske paroplovne družbe, je bilo sklenjeno, da se skliče par dni pred konferenco gospodarskega sveta Male antante v Prago seja zastopnikov paroplovnih družb. V vprašanju poštnega prometa so se delegacije načelno zedinile o potrebi **poštne unije držav Male antante.** Sklenjeno je bilo, da se to vprašanje še naprej proučuje v podrobnostih. Poleg se je priporočilo sodelovanje poštnih hranilnic. Kar se tiče železnic, so se proučevala vprašanja transporta in tranzita. V pogledu normalizacije je bilo sklenjeno, da se dela v etapah. Načrti za normalizacijo se bodo konkretizirali, kakor hitro se v vseh treh državah ustanove družbe za normalizacijo. Strokovnjaki so razpravljali tudi o vseh onih vprašanjih, o katerih je bilo govora že na prejšnjih sestankih Male antante. Ta vprašanja se nanašajo na sodelovanje emisijskih bank in raznih gospodarskih institucij, na izenačenje trgovinskega, meničnega in čekovnega prava, na olajšanje carinskih formalnosti itd. O vseh teh vprašanjih bo razpravljal gospodarski svet Male antante na svoji konferenci v Pragi.

Adria prašek je boljši

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 9. decembra objavlja med drugim: Uredbo o izvajanju javnih del — Naredbo o kontroli jajec za izvoz v Nemčijo — Odločbo o ukinitvi okrožnih inšpektoratov — Objavo naredbe o pobiranju trošarin po uredbi o izvajanju javnih del — Objavo glede statističnih podatkov o gibanju dohodka od taks. — Podaljšanje začasnega trgovinskega sporazuma z Rumunijo — Tarifna obvestila državnih železnic — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Po svetu

Bolgarska kraljeva dvojica v spremstvu s knezom Cirilom obišče oficialno jugoslovansko kraljevsko dvojico dne 10. t. m. Kralja bo spremljal tudi ministrski predsednik in zunanji minister Mušanov. Iz Beograda odpotuje bolgarska kraljevska dvojica v Bukarešto.

Velike priprave se vrše v Beogradu za sprejem bolgarske kraljevske dvojice, ki ostane več dni v jugoslovanski prestolnici. Tudi več bolgarskih novinarjev obišče o tej priliki Beograd. Naj bi bivanje kraljevske bolgarske dvojice doprineslo k zbližanju obeh bratskih narodov.

Mušanov je izjavil o pomenu obiska bolgarske kraljevske dvojice v Beogradu, da bo ta obisk imel za oba naroda srečne posledice. — Osebni stik bo ustvaril medsebojno zaupanje, to pa prijateljstvo, ki bo omogočilo rešitev vseh vprašanj. Koncem svoje izjave je Mušanov dejal, da je bolgarski narod za mir.

Ves češkoslovaški tisk z največjimi simpatijami komentira bližnji obisk bolgarske kraljeve dvojice v Beogradu.

Predsednik vlade dr. Srškić je objavil v jubilejni številki »Christian Science Monitor« članek, v katerem naglaša, da je jugoslovanski narod za mir, ki ga zna bolj ceniti ko marsikateri drug narod, ker je zanj tudi več žrtvoval. Mir je danes največja potreba sveta, toda resnični mir, ne pa fraza o miru ki je le taktičen manever.

Zunanji ministri balkanskih držav se sestanejo koncem decembra. Sestanka se baje udeleži tudi poljski zunanji minister Beck.

Italija zahteva, da se poenostavi postopanje pri Društvu narodov, da se odpravijo neskončne debate, da se omeji pravico veta manjših sil in da se loči Društvo narodov od versajske pogodbe.

Italijanski listi so začeli na široko atakirati Društvo narodov, češ, da je samo njegova organizacija kriva, da ne vstopijo v Društvo narodov Združene države Severne Amerike, kar pa so te takoj dementirale.

Hitler je po angleških vesteh pripravljen skleniti **francosko-nemško pogodbo** pod temi pogoji: Nemčiji se prizna popolna vojaška enakopravnost, Posaarje se vrne Nemčiji takoj, zaradi belgijskega ozemlja pri Eupenu in Malmediju se Francija ne bo vmešavala in prav tako ne v pogajanja s Poljsko zaradi vzhodne meje.

Bivši angleški zunanji minister Chamberlain je objavil članek, v katerem pravi med drugim: Neodvisnost Belgije in Holandske je bistveno načelo britanske politike, ker je od tega odvisna usoda Francije. Varnost Vel. Britanije pa je odvisna od varnosti teh držav. Zato mora sedanje teritorialno stanje ostati, zato pa mora ostati tudi locarnska pogodba, ki jamči za to stanje.

Imperialisti (to je razni fašisti) se ne oborožujejo za mir, temveč zato, da z mečem dosežejo revizijo mej, piše Radek v sovjetski »Pravdi«.

Celo francoski socialisti so pričeli nastopati proti demagogiji, ki jo uganja Nemčija s svojo zahtevo za enakopravnost v oboroževanju. Sploh se opaža, da je zavladala v francoski zunanji politiki odločnejša smer in da je konec popuščanja.

Dr. Beneš je prekinil pogajanja z Nemčijo zaradi sklenitve nenapadalnega pakta, ker da se more Češkoslovaška pogajati le s posredovanjem Ženeve ali pa skupno s Francijo, Malo antanto in Poljsko.

V nobenem primeru ni mogoče sprejeti italijanskih zahtev, pišejo češkoslovaški listi, ker bi sprejem teh zahtev ustvaril diktat velesil nad malimi državami.

Čeprav se je Litvinov na povratku v Moskvo ustavil v Berlinu za skoraj pol dneva, vendar ni stopil v stik z nobenim zastopnikom nemške vlade.

Avstrijska škofovska konferenca je naložila vsem duhovnikom, da morajo do dne 15. decembra odložiti vse politične mandate, tudi one občinskih svetnikov, ker pri primerno, da se duhovščina v sedanjih politično tako kočljivih razmerah še naprej udejstvuje na političnem polju. Sklep škofovske konference tolmačijo mnogi kot dokaz o nevzdržnosti Dollfussovega režima, ker je tudi že Vatikan izgubil vsako upanje, da bi se mogel Dollfuss držati proti napadom z leve in desne.

Voditelj avstr. nar. socialistov Frauenfeld je bil aretiran. Nar. socialisti so vsled tega priredili celo vrsto demonstrativnih bombnih atentatov.

Naš pravi domači izdelek

Zunanja trgovina

Poročilo italijanskega proračunskega odbora pravi, da se v svetovnem gospodarstvu že kažejo znaki zboljšanja. Verjetno je, da pride do novega gospodarskega podviga in da se prično velika javna dela, ki bodo zaposlila več pokolenj.

Avstrijska vlada je zopet povišala uvozni kontingent za svinje iz Jugoslavije in se sedaj namerava nadoknaditi manjši izvoz v prejšnjih tednih z večjim izvozom v decembru in januarju.

Carinska vojna med Anglijo in Francijo, ki je nastala vsled povišanja nekaterih francoskih carin na angleško blago, je likvidirana in bo te dni v Londonu podpisan nov carinski sporazum.

Francoska vlada je povišala naše uvozne kontingente za 33 odstotkov. Od 1. januarja dalje pa ne bo razdeljevala teh kontingentov več naša vlada, temveč jih bo razdeljevala francoska vlada sama.

Holandska je zvišala uvozne carine za pšenico, koruzo in ječmen od 1 na 1·5 goldinarja za 100 kg.

Uredba o zaščiti kreditnih zadrug

Čl. 1. Kreditnim in drugim gospodarskim zadrugam, ki sprejemajo hranilne vloge, ko njihovim zvezam, se more dovoliti zaščita po predpisih uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov razen spreminjanja starih terjatev v deleže in odpisovanja deležev za primer odloga plačil ali sanacije, če ne morejo vsled odloga plačil, dovoljenih po obstoječih predpisih njihovim dolžnikom odgovarjati obveznostim do svojih upnikov; to pa s temi spremembami:

Čl. 2. Odloke, ki jih po omenjeni uredbi izdaja trgovinski minister, izdaja za zadruge in njih zveze poljedelski minister. Proti njegovim odlokom ni pritožbe na Državni svet. V ministrski odbor, ki je predviden po omenjeni uredbi, pride mesto trgovinskega ministra poljedelski minister, če gre za zadruge ali njih zveze.

Za preglede, predvidene po omenjeni uredbi, odredi poljedelski minister prvenstveno revizorje zadružnih zvez. Predpisi čl. 7 omenjene uredbe ne veljajo za zadruge in njih zveze, pregled pa ni treba, da bi se vršil po komisiji. Stroški pregleda v zvezi s prošnjami za zaščitne odredbe se plačajo **iz fonda** za te preglede, ki se bo ustanovil. V ta fond plačujejo vse zadruge, ki sprejemajo vloge in njih zveze zneske, katerih višino določi poljedelski minister. Ta znesek pa ne more biti večji od ene tisočinke vplačanih deležev in rezervnega fonda, izkazanih v letni bilanci vsake zadruge, oziroma zadružne zveze.

Kjer je v omenjeni uredbi predvideno zaslišanje posvetovalnega odbora za bankarstvo, se zasliši Glavni zadružni savez v kraljevini Jugoslaviji, oziroma Državna zveza zadrug za kmetijski kredit, če gre za zadrugo, ki je v njej včlanjena.

Čl. 3. Prošnja za dovoljenje zaščitnih odredb, predvidenih v omenjeni uredbi, se vloži na kmetijskega ministra in sicer:

1. zadruga, ki je včlanjena v kateri zvezi, ki vrši revizijo, po tej zvezi, če pa ni včlanjena pa po Glavnem zadružnem savezu kraljevine Jugoslavije.

2. Zadružna zveza, če je včlanjena v Glavnem zad. savezu po njem, če pa ni v njem včlanjena, pa neposredno.

Čl. 4. Izvenstečajno likvidacijo zadruge more poveriti poljedelski minister tudi zadružni zvezi, v kateri je zadruga včlanjena.

Obveznosti zadružnikov do zadrug ali njihovih zvez iz jamstva bodo likvidatorji izterjavali po predpisih, ki veljajo v kraju zadruge (zadružne zveze) za izterjavanje jamstva iz zadruge v stečaju. Likvidatorjem pripada v tem pogledu položaj upravitelja konkurzne mase.

Čl. 5. Jamstvo zadružnika, čigar članstvo po uveljavljenju te uredbe preneha, se podaljšuje nad zakonski rok za pet let, če ni v pravilih določen daljši rok. V kolikor petletni rok prekaša zakonski, oz. po pravilih določeni rok, se neomejeno jamstvo spreminja v omejeno in sicer v višino desetkratnega deleža. Znesek jamstva ne more biti manjši ko 1000 dinarjev.

Dokler jamstvo traja, ne more bivši zadružnik zahtevati izplačila svojega članskega deleža, niti izplačila obresti od deleža, niti od onega dela dobička, ki bi mu sicer po pravilih pripadal.

Čl. 6. Zadružne zveze morejo s sklepom zborov ustanoviti sanacijske fonde. V ta namen more Savez od včlanjenih zadrug pobirati 10% čistega letnega dobička, poleg tega pa more enkrat za vselej pobrati 10% rezervnega fonda vsake zadruge in sicer po zadnji letni bilanci. Uporaba fonda se določa po sklepu občnega zbora.

Čl. 7. Kazenska določila omenjene uredbe se nanašajo tudi na zadruge in njih zveze.

Čl. 8. Kjer je v omenjeni uredbi beseda o »denarnem zavodu«, »osnovni glavnici«, »delničarju« ali »članu družbe«, »zboru »delničarjev«, »trgovinskem registru«, se mora v tej uredbi razumeti »zadruga«, oz. »zadružna zveza«, »deleži zadružnikov«, »zadružniki«, »zbor zadružnikov« in »zadružni register«.

Čl. 9. Kmetijski minister se pooblašča, da izda vse za izvedbo te uredbe potrebne pravilnike in da v sporazumu s pristojnimi ministri avtentično interpretira predpise te uredbe.

Čl. 10. Ta uredba stopi v veljavo, ko se objavi v »Službenih novinah« in s tem dnem prenehajo veljati vsi njej nasprotni predpisi.

Idria vrašek je boljši

Konkurzi, prisilne poravnave in posredovalna postopanja

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 1. do 30. novembra 1933. sledečo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta):

1. **Otvorjeni konkurzi:** v Dravski banovini 1 (6), v Savski 4 (4), v Vrbaski — (2), v Primorski 1 (5), v Drinski 1 (7), v Zetski 1 (1), v Dunavski 4 (4), v Moravski 1 (6), v Vardarski 3 (2), Beograd, Zemun, Pančevo 9 (2).

2. **Otvorjene prisilne poravnave izven konkurza:** v Dravski banovini 4 (10), v Savski 1 (25), v Vrbaski — (9), v Primorski — (6), v Drinski 1 (7), v Zetski — (—), v Dunavski 3 (2), v Moravski — (1), v Vardarski — (1), Beograd, Zemun, Pančevo — (3).

3. **Otvorjena posredovalna postopanja** (kolikor jih je društvu bilo javljenih): v Dravski banovini 42, v Savski 55, v Vrbaski 7, v Primorski 18, v Drinski 5, v Zetski 2, v Dunavski 6, v Moravski 1, v Vardarski 4, Beograd, Zemun, Pančevo 9.

4. **Odpravljeni konkurzi:** v Dravski banovini 4 (5), v Savski 3 (13) v Vrbaski — (—), v Primorski 1 (2), v Drinski 3 (3), v Zetski — (1), v Dunavski 11 (10), v Moravski 5 (13), v Vardarski 4 (7), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (—).

5. **Odpravljene prisilne poravnave izven konkurza:** v Dravski banovini 7 (14), v Savski 4 (35), v Vrbaski 2 (12), v Primorski 1 (2), v Drinski — (15), v Zetski — (2), v Dunavski 1 (14), v Moravski — (2), v Vardarski — (1), Beograd, Zemun, Pančevo 3 (2).

IŠČE SE ZASTOPNIK ZA PRODAJO PLETIVA IN SLAME ZA SLAMNIKE

Švicarska tovarna, ki proizvaja pletivo iz slame za izdelovanje slamnikov, išče zastopnika za Jugoslavijo. Interesenti naj se obrnejo s ponudbami na švicarski konzulat v Zagrebu, Draškovičeva ul. 30.

Samo zares dobro blago uživa trajno dober glas!

Zanesljiva kvaliteta, privlačen ovitek, zvočno ime: Schichtovi izdelki! Vsakdo jih pozna, vsakdo jih ceni, zahvaljujoči njihovi odlični kvaliteti.

Terpentinovo milo
Ženska hvala
Jelen milo
Radion
Vim
Lux

S temi izdelki boste ugodili svojim odjemalcem in povečali svoj promet.

Težave z našim žitnim izvozom

Izvoz se premalo podpira

Od 30.000 vagonov pšenice, ki jih imamo za izvoz, smo izvozili komaj 1000 vagonov. Ker je bila v vseh evropskih državah pšenična žetev dobra, bomo le težko izvozili pšenico. V podobnem položaju, ko mi, je tudi Madjarska, ki pa je našla pota, da izvozi svojo pšenico. Izvozila je mnogo pšenice v Švico, Avstrijo in Italijo, sedaj pa je sklenila kupčijo z Anglijo, ki bo vzela 60.000 ton pšenice. Ta uspeh je Madjarska dosegla vsled izredno nizke cene svoje pšenice, ki pa je pri tem odlične kvalitete. Ker je dovolila, da morejo kmetje plačati davke tudi v naravi, so plačali ti tudi vse zaostale davke in madjarska vlada je dobila na ta način velike zaloge pšenice, ki jo je mogla prodati za nizko ceno v tujino. Poleg tega je uvedla Madjarska izvozne premije, ki se izplačujejo iz naknadnih plačil od uvoza tujega blaga.

Pri nas pa ni ne izvozne premije, niti se kaj resnega ne stori za izvoz. Visoke železniške tarife pa izvoz naravnost preprečujejo, saj **velja prevoznina iz Novega Sada v Švico več, kakor pa je vredno blago.** Morali bi gledati na to, da izkoristimo, kolikor je to še mogoče, preferencialne dogovore z Avstrijo in Češkoslovaško in da izvozimo čim več pšenice v Švico in zapadno Evropo. V ta namen je nujno potrebno revidirati naše železniške tarife in skleniti z Avstrijo ter Švico direktne tarife.

Seveda pa je tudi treba delati na to, da se pri nas goje samo plemenite vrste pšenice.

Tudi **izvoz koruze** je zaostal, ker so cene naše koruze nad svetovno pariteto. V Francijo bi mogli izvoziti večje količine, ker nam je Francija podaljšala kontingent in imamo poleg tega pravico na preferencial. Potrebno bi bilo le to, da bi se izvoznikom dovolile premije, da bi mogli ti ceno koruze znižati v tej meri, da bi postala naša koruza zopet konkurenčna. Če se to ne zgodi, potem bo ostala naša koruza kljub preferencialu neprodana.

KLIRINŠKI PROMET MED JUGOSLAVIJO IN ŠVICO

Na klirinškem računu Jugoslavija-Švica je vplačano v korist švicarskih upnikov pri Narodni banki v Beogradu do dne . . .	15. 11. 1933	Stanje 25.10.1933.
znesek	sfr. 11,752.613·28	sfr. 11,237.453·—
Od gornjega zneska še ni izplačano švicarskim upnikom za blagovne dolgove . . .	sfr. 845.211·97	sfr. 546.802·34
za druge dolgove	sfr. 6.712·96	sfr. 5.537·96
Pri Narodni banki v Beogradu so nadalje prijavljene neizplačane švicarske terjatve za blago v znesku	sfr. 2,805.979·99	sfr. 3,071.275·64
Ostane za obračunavanje vsega	sfr. 3,657.904·92	sfr. 3,623.615·93
Številka zadnjega izplačanega nakazila . .	8556	8382

RAZNO

Bolgarski poslanci obiščejo za božične praznike Beograd, Zagreb in Ljubljano, kakor se poroča iz Sofije.

Konec ameriške prohibicije so po vseh Združenih državah proslavili z banketi in svečanimi pojedinami. Policija v Newyorku je bila v strogi pripravljenosti, kar pa se je izkazalo kot odveč, ker je bilo manj incidentov ko ob času alkoholne prepovedi.

Avstrijska vlada pripravlja naredbo, s katero se bo vojska popolnoma depolitizirala. V zvezi s tem bodo izstopili iz aktivnega političnega življenja vsi zastopniki vojske.

Vsi venizelistični oficirji bodo odpuščeni iz grške vojske.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo Trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca nestalna.

Radi včerajšnjega praznika so bili tudi v tem tednu samo štirje borzni sestanki, na katerih je bilo perfektuiranih za dinarjev 1,947.765·47 deviznih zaključkov. V primeri s prometom v minulem tednu, ki je komaj dosegel 1.413 tisoč dinarjev, znaša porast totedenskega deviznega prometa 535 tisoč dinarjev ali več kot eno tretjino skupnega deviznega prometa zadnjega tedna. Omenjeni porast prometa je povzročila povečana potreba po klirinških devizah, ker je bilo v tekočem kupljeno oziroma prodano potom avstrijskega privatnega kliringa dinarske devize za 116 tisoč dinarjev — avstr. šilingov pa za 370 tisoč dinarjev več ko v pretečenem tednu. Kajti skupni zaključki v klir. devizah znašajo 1.490 tisoč dinarjev napram 978 tisočem dinarjev v minulem tednu.

Na zaključke v intervencijskem blagu odpade 160 tisoč dinarjev; tokrat je Narodna banka posredovala v Curihu za 71 tisoč dinarjev in v Londonu za 89 tisoč dinarjev.

Vsled privatne ponudbe je bilo v tem tednu zaključeno Pariza za 38 tisoč dinarjev, Curiha za 10, Londona za 7, Newyorka za 5 in Amsterdama za 191 tisoč dinarjev. Skupni privatni zaključki znašajo to pot Din 251.000·—.

Z boni **grške Narodne banke** se je trgovalo na predvčerajšnjem in torkovem borznem sestanku in sicer 5. t. m. po tečaju Din 40·—, a 7. t. m. po nižjem tečaju dinarjev 38·50. Skupno je bilo grških drahem nabavljeno za 47 tisoč dinarjev.

Gibanje dnevnega deviznega prometa je razvidno iz naslednje razpredelnice:

Dne 4. dec. Din 705.278·97 Din — Dunaj.
Dne 5. dec. Din 183.059·33 Dunaj.
Dne 6. dec. Din 638.417·20 Dunaj, Amsterdam.
Dne 7. dec. Din 421.009·97 Din — Dunaj.

Po gornjih podatkih je zaključil ponedeljkov borzni sestanek z največjim, torkov pa z najmanjšim dnevnim deviznim prometom nalik prejšnjemu tednu, z edino razliko, da znaša presežek totedenskega najvišje doseženega prometa + 277 tisoč dinarjev in — 78 manjek najnižje izkazanega dnevnega deviznega prometa v tekočem tednu napram prejšnjemu tednu.

Porast oziroma padec v poedinih devizah tekom tega tedna doseženega prometa (vse v tisočih dinarjev) je bil v primeri s prometom preteklega tedna (številke v oklepajih) ta: Amsterdam 191 (3), Newyork 5 (162), Trst 0 (6), Berlin 0 (3), Bruselj 0 (1), Solun (boni) 47 (0), din. deviza v avstr. privatnem kliringu 644 (502) in avstrijski šilingi v privatnem kliringu 846 (476). Devizna tečajnica tekočega tedna kaže več ali manje neznatna tečajna valovanja pri vseh devizah, s katerimi se trguje na tukajšnji borzi, razen Curiha, ki je edini konstantno nespremenjeno beležil in bil trgovan na dosedanji bazi Din 1108·35 za denar ter Din 1113·85 za blago.

Devize	4. dec. 1933. najnižji Din	4. dec. 1933. najvišji Din	7. dec. 1933. najnižji Din	7. dec. 1933. najvišji Din
Amsterdam	2302·07	2313·43	2303·74	2315·10
Berlin	1363·47	1374·27	1362·91	1373·71
Bruselj	794·68	798·62	795·79	799·73
Curih	1108·35	1113·85	1108·35	1113·85
London	189·42	191·02	186·30	187·90
Newyork	3641·61	3669·87	3613·83	3642·09
Pariz	223·88	225·—	224·10	225·22
Praga	170·12	170·98	170·06	170·92
Trst	301·01	303·41	301·18	303·58

Temeljem gornje tečajne tabele je tekom tega tedna oslabel tečaj Berlina za 0·56 točke, Londona za 3·12 točke, Prage za 0·06 točke in Newyorka za skoro 28 točk, dočim so v istem razdobju okrepile svoje tečaje naslednje devize: Amsterdam (za 1·67 poena), Bruselj (za 1·11 poena), Pariz (za 0·22 poena) in končno Trst za 0·17 poena.

Budimpešta in Dunaj nalik ostalim devizam nista beležila.

Efektno tržišče

Tendenca nespremenjeno stalna.

Efektna tečajnica tekočega tedna ne očituje močnejših tečajnih oscilacij v državnih papirjih, dočim so notice bančnih in ndustrjskih vrednot kakor v minulem tednu docela izostale.

Notice državnih papirjev so bile na ponedeljkovem in četrtkovem borznem sestanku nastopne:

Dne 4. decembra 1933.

	Denar		Blago	
7% inv. posojilo	Din	53·50	Din	—·—
4% agrarne obv.	Din	29·50	Din	—·—
8% Blair	Din	37·—	Din	39·—
7% Blair	Din	34·50	Din	35·60
Seligmanove obv.	Din	47·—	Din	52·—
Begluške obv.	Din	—·—	Din	—·—
Vojna škoda	Din	287·—	Din	290·—

Dne 7. decembra 1933.

	Denar		Blago	
7% inv. posojilo	Din	55·—	Din	—·—
4% agrarne obv.	Din	30·—	Din	—·—
8% Blair	Din	39·—	Din	—·—
7 % Blair	Din	36·—	Din	—·—
Seligmanove obv.	Din	47·—	Din	—·—
Begluške obv.	Din	40·—	Din	—·—
Vojna škoda	Din	286·—	Din	289·—

V tem tednu ni bilo efektnih zaključkov.

Žitno tržišče

Tendenca nespremenjeno čvrsta.

Tudi na žitnem tržišču ni beležiti v tekočem tednu nikakih posebnih izpremenb, tako v pogledu cen (tečajev), kakor tendence, katera je bila še nadalje nespremenjeno čvrsta. Do zaključkov je došlo samo na torkovem borznem sestanku, na katerem je bilo prodanih oziroma kupljenih 7 vagonov pšenice.

Lesno tržišče

Tendenca nespremenjeno mlačna, povpraševanja še nadalje živahna.

V tekočem borznem tednu je bilo še največje zanimanje za suho in neobrobljeno bukovino, katere pa žal producenti nimajo na zalogi. Živahno je bilo povpraševanje zlasti po tramih, katerih ceno pa skušajo kupci — kljub temu, da je že prekoračila minimum in se produkcija skoroda ne splača več — še nadalje znižati, vsled česar tudi ni bilo mogoče perfektuirati večjih zaključkov.

Za hrastovino in zlasti frize ni bilo posebnega zanimanja, nasprotno pa se v mehkem lesu neprestano išče III., podmera in kratice. Skratka kupci bi radi samo blago slabše kakovosti. Tako, da trenotno ni izgleda, kam bi z blagom I. in II. kvalitete.

Gorivo drvo se kljub pozni sezoni in nastalem mrazu ne oddaja tako kakor druga leta in je zanj le srednje živahno zanimanje.

Cene so ostale skoro popolnoma nespremenjene, zaključena pa sta bila na ponedeljkovem borznem sestanku (4. t. m.) 2 vagona bukovih hlodov.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4—6. Šelenburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

Mednarodni borzni indeks

Pretekli teden je na velikih svetovnih borzah prevladalo mlačno razpoloženje in samo na nekaterih borzah so dosegli tečaji vrednostnih papirjev rahlo zboljšanje, kakor se vidi iz teh številk:

Koncem 1927 = 100 %	11. XI. 1933	18. XI. 1933	25. XI. 1933	2. XII. 1933
London	73·2	70·6	70·1	69·6
Pariz	59·6	59·5	61·3	61·2
Berlin	25·3	26·7	28·0	28·7
Praga	54·8	54·5	54·3	52·9
Dunaj	28·2	27·5	28·2	27·1
Bruselj	27·3	26·5	27·6	28·6
Amsterdam	31·0	30·7	32·5	32·7
Stockholm	10·7	10·3	10·7	10·5
Curih	42·4	42·8	43·6	43·2
Newyork	57·1	59·4	59·4	58·9

Na podlagi tečajev na desetih svetovnih borzah izračunani mednarodni borzni indeks je v preteklem tednu nazadoval od 41·6 na 41·3 %.

TRŽNA POROČILA

DUNAJSKI ŽIVINSKI TRG

Goveji trg z dne 4. decembra. Na trg je bilo postavljenih 770 volov, 349 bikov in 573 krav, od teh iz Jugoslavije 77 volov, 29 bikov in 6 krav. — **Cene** so bile te: voli I. vrste fabrični od 1·40 do 1·55, I. vrste od 1·20 do 1·30, II. vrste od 1·08 do 1·18, III. vrste od 0·95 do 1·05; biki po 1 do 1·18, krave od 0·90 do 1·05 in mršava živina od 0·65 do 0·90. — **Tendenca:** Pri mirnem prometu so se podražili biki za 5, vse druge vrste pa za 2—3 groše pri kg.

Na svinjski trg z dne 5. decembra je bilo postavljenih: 4671 špeharjev in 8089 pršutarjev. Iz Jugoslavije je bilo 2256 špeharjev in 13 pršutarjev. — **Cene** so bile te: mangalica I. vrste po 1·37 do 1·40, II. vrste po 1·35 do 1·37; jugoslovanski križanci I. vrste po 1·38 do 1·45, srednje po 1·35 do 1·37, slabše vrste po 1·30 do 1·33, stare po 1·25 do 1·34. Pršutarji lahki po 1·30 do 1·50, težki po 1·15 do 1·35, križanci po 1·35 do 1·45 šilingov za kg žive teže. — **Tendenca.** Ob živahnem povpraševanju so so se prima špeharji podražili za 2—3 groše pri kg. Pršutarji in križani prašiči so ostali v ceni nespremenjeni. (Poročilo tvrdke I. Predović in drug, Dunaj III. — St. Marx.)

Izšla je BLASNIKOVA VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1934, ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrajtan.

V »Veliki Pratiki« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solnčnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solnčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke, za pobotnice, kupne pogodbe in račune; konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji: pregled o koncu brejosti živine; popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; tabele za računanje obresti; življenjepise važnih in odličnih oseb s slikami: oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši — Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založniku

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d. v Ljubljani.

Program ljubljanske radio postaje

Nedelja, dne 10. decembra: 7.45: Kmetijsko predavanje: Boj za gozd in pašo (ing. Pirc Alfonz) — 8.15: Poročila — 8.30: Gimnastika (Pustišek Ivko) — 9.00: Versko predavanje (prior Valer. Učak) — 9.30: Predavanje za delavce: Nezgodno zavarovanje (Rudolf Smersu) — 10.00: Prenos iz stolnice: Orkestralna služba božja — 11.00: Slovenska glasba, izvaja radio-orkester — 12.00: Čas, reproduc. ruska glasba in ruske pesmi — 16.00: Kmetijsko predavanje: Selekcija govedi v Dravski banovini (ing. Wenko Beno) — 16.30: Kuplete poje g. Bajde, vmes kvartet mandolin — 17.30: Reprodukcija vaške godbe — 20.00: Prenos operete iz Ljubljane. V odmoru čas in poročila.

Ponedeljek, dne 11. decembra: 12.15: Šaljapin poje v reprod. glasbi — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, reprod. koncert opernih uvertir — 18.00: Gospodinjska ura: Primorska kuhinja (ga. Žnideršič) — 18.30: Električna železnica (ing. Vlado Pečenko) — 19.00: Angleška lahka glasba (plošče) — 19.30: Gostilne v stari Ljubljani (Rudolf Dostal) — 20.00: Gdč. Ela Singer iz Zagreba poje »šlagerje« s spremljevanjem radio-orkestra. Vmes »šlagerji« na ploščah — 21.00: Harmonika solo, g. Kokalj — 21.30: Čas, poročila — 21.50: Čajkovski VI. patetična (na ploščah) — 22.30: Lahka glasba.

Torek, dne 12. decembra: 11.00: Šolska ura: O obletnici Cankarjeve smrti (prof. R. Kolarič) — 12.15: Reprod. vokalni koncert (jugoslovanski kvarteti in okteti) — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, reproducirani valčki — 18.00: Otroški kotiček (Manca Komanova) — 18.30: O lutkah in cvetkah (reproduc. glasbene slike) — 19.00: Francoščina (prof. Prezelj) — 19.30: Moja pot po Norveški (dr. Škerlj) — 20.00: Pevski koncert primadone bukareške opere ge. Pie Igy — 20.45: Radio-orkester: Eksotična glasba — 21.30: Čas, poročila — 21.50: Radio-jazz — 22.30: Angleške plošče.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Nedelja, dne 10. decembra: ob 15.: **Pastirček Peter in kralj Briljantin.** Mladinska predstava. Znižane cene. Izven.
ob 20.: **Turške kumare.** Izven. Znižane cene.

Opera, začetek ob 20.

Sobota, dne 9. decembra ob 15.: **Pikova dama.** Dijaška predstava. Izven. Cene od 5 do 15 Din.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe
Ivan Jelačin
Ljubljana
Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.
Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

Trgovci in industrijci!
Trgovski list se priporoča za **inseriranje!**

Brzojavi Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263
Ant. Krisper Coloniale
Lastnik: Josip Verlič
Ljubljana
Dunajska cesta 33
Veletrgovina kolonijalne robe. Velepražarna kave. Mlini za dišave. Točna postrežba.
Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode. Ceniki na razpolago
Ustanovljeno leta 1840

Motvoz Grosuplje
domač slovenski izdelek ● Svoji k svojim!
Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani

Ureja ALEKSANDER ZELEZNIKAR. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: O. MIHALEK, Ljubljana.